

УДК 549.091+549.086

О.П. Беліченко¹, кандидат геологічних наук, керівник відділу експертизи дорогоцінного каміння, експерт International Amber Association
E-mail: bel@gems.org.ua, lbgems@gmail.com

Д.М. Євдокимов², головний метролог
E-mail: dmitriy@evdokimov.kiev.ua

Ю.І. Ладжун¹, кандидат геологічних наук, головний фахівець відділу експертизи дорогоцінного каміння
E-mail: ladg1978@gmail.com

К.В. Татарінцева¹, кандидат технічних наук, головний фахівець відділу експертизи дорогоцінного каміння
E-mail: tatarintseva.k@gmail.com

Ю.Д. Гаєвський¹, головний фахівець відділу експертизи дорогоцінного каміння. E-mail: gud@gems.org.ua

Л.Д. Фуголь¹, провідний фахівець відділу експертизи дорогоцінного каміння. E-mail: fugol@gems.org.ua

¹Державний гемологічний центр України
вул. Дегтярівська, 38–44, м. Київ, 04119, Україна

²ТОВ "Геопроф", вул. Є. Сверстюка, 21, офіс 502, Київ, 02660, Україна

РОЗРОБЛЕННЯ ОСТАТОЧНОЇ РЕДАКЦІЇ ПРОЕКТУ НАЦІОНАЛЬНОГО НД ДСТУ ХХХХ:201Х «БУРШТИН У СИРОВИНІ. ЗАГАЛЬНІ ТЕХНІЧНІ УМОВИ»

(Рекомендовано доктором геологічних наук, професором Деревською К.І.)

Розроблено остаточну редакцію проекту національного НД ДСТУ ХХХХ:201Х «Бурштин у сировині. Загальні технічні умови». Стандарт поширюється на бурштин у сировині (сукцинит) і не поширюється на інші види викопних смол та бурштин в обробленому вигляді. Стандарт установлює терміни та визначення позначених ними понять, основні принципи класифікації бурштину в сировині та основні вимоги щодо його зберігання, транспортування, маркування, пакування, контролювання і приймання.

Ключові слова: бурштин, бурштин у сировині, сукцинит, технічні умови, класифікація, зберігання, транспортування.

У 2017-2018 роках в Державному гемологічному центрі України (далі – ДГЦУ) проведено науково-дослідну роботу щодо розроблення проекту національного НД ДСТУ ХХХХ:201Х «Бурштин у сировині. Загальні технічні умови» (далі – національний НД). НДР здійснюється за власною ініціативою ДГЦУ відповідно до чинної бюджетної програми «Наукове і науково-методичне забезпечення у сфері виробництва і використання дорогоцінного і напівдорогоцінного каміння та забезпечення виробничих та соціально-культурних потреб у дорогоцінних металах і дорогоцінному камінні» [1]. Тему «Бурштин. Загальні технічні умови. Розроблення національного НД» включено до частини 1 «Нові теми» Програми робіт з національної стандартизації на 2017 рік, код завдання 1295.2.1.1-2017, і до частини 2 «Перехідні теми» Програми робіт з національної стандартизації на 2018 рік.

За результатами НДР розроблено проект національного НД ДСТУ ХХХХ:201Х «Бурштин у сировині. Загальні технічні умови». Остаточну редакцію проекту стандарту узгоджено з технічним комітетом стандартизації (ТК 186 «Ювелірна промисловість»), справу стандарту надіслано Національному органу стандартизації для прийняття.

Стандарт поширюється на бурштин у сировині (бурштин, очищений від піщано-глинистої породи та інших домішок, промитий, висушений, повністю або частково вкритий окисним шаром, що є сукцинитом, видом викопних смол) і не поширюється на інші види викопних смол та бурштин в обробленому вигляді.

Зміна основного складника назви проекту стандарту з «Бурштин» на «Бурштин у сировині» пов'язана з необхідністю введення додаткових означень, що вказують на характерні особливості об'єкта стандартизації, відповідно до пункту Г.3.3 додатку Г ДСТУ

1.5 «Національна стандартизація. Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів» (далі – ДСТУ 1.5) [2], і є узгодженою з положеннями «Технічного завдання на розроблення проекту національного НД ДСТУ "Бурштин. Загальні технічні умови"» (далі – ТЗ).

Стандарт установлює терміни та визначення позначених ними понять, основні принципи класифікації бурштину в сировині та основні вимоги щодо його зберігання, транспортування, маркування, пакування, контролювання і приймання.

Розроблення проекту національного НД проводилося відповідно до термінів, визначених в ТЗ, та виконане відповідно до вимог ДСТУ 1.2:2015 «Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації» (далі – ДСТУ 1.2) [3] і ДСТУ 1.5:2015 [2].

Першу редакцію проекту національного НД в електронному вигляді було роз-

міщено на офіційному веб-сайті ДГЦУ www.gems.org.ua [4]. Згідно з вимогами п. 6.3.3 ДСТУ 1.2:2015 [3] ДГЦУ також надіслав на національний орган стандартизації ДП «УкрНДНЦ» повідомлення про розроблення першої редакції проекту національного стандарту. Повідомлення було оприлюднене на офіційному веб-сайті НОС (<http://uas.org.ua/ua>) [5].

Згідно з вимогами п. 6.3.4 ДСТУ 1.2:2015 [3] з дня оприлюднення інформації про такий проект 60 календарних днів відведено на надання коментарів до першої редакції проекту національного НД. Оскільки коментарі до першої редакції проекту національного НД в установлений строк не надходили, згідно з вимогами п. 6.3.8 ДСТУ 1.2:2015 [3], першу редакцію проекту національного НД та пояснювальну записку до неї направлено на розгляд Технічного комітету 186 «Ювелірна промисловість» (далі – ТК).

Другу редакцію проекту національного НД укладено з врахуванням результатів опрацювання коментарів ТК до першої редакції. Загалом ТК було надано шість коментарів, у тому числі: один – до проекту національного НД в цілому, решта – до його окремих структурних елементів та/або певних положень. За результатами опрацювання коментарів: один коментар ураховано, два коментарі ураховано частково, один коментар узято до відома, два коментарі відхилено.

За результатами розгляду ТК другої редакції Проекту національного НД друга редакція була визнана остаточною за умови незначного доопрацювання.

Остаточну редакцію проекту національного НД було розглянуто на засіданні ТК, за результатами розгляду досягнуто консенсусу.

В остаточній редакції проекту національного НД встановлено:

- термін та визначення поняття бурштин; бурштин у сировині, бурштин в обробленому вигляді, індивідуальна характеристика бурштину в сировині, сортування бурштину в сировині, бурштин у сировині сортований, бурштин у сировині несортований, наскрізні тріщини, окисний шар, органічні включення, неорганічні включення, партія (бурштину в сировині);

- основні принципи класифікації бурштину в сировині за масою, за текстурою, за вмістом органічних і неорганічних включень, за тріщинуватістю та сукупністю індивідуальних характеристик;

- загальні технічні вимоги, вимоги щодо безпечності, правила маркування, пакування, транспортування, зберігання, методи контролювання та правила приймання.

Справу проекту національного НД сформовано та оформлено відповідно до вимог ДСТУ 1.2:2015 [3] і надіслано до ДП «УкрНДНЦ» для прийняття.

Висновки

1. Розроблено проект національного НД ДСТУ XXXX:201X «Бурштин у сировині. Загальні технічні умови». Проект установлює терміни та визначення позначених ними понять, в тому числі визначення поняття «бурштин»; основні принципи класифікації бурштину в сировині; загальні технічні вимоги, вимоги щодо безпечності; правила маркування, пакування, транспортування, зберігання; методи контролювання та правила приймання.

2. Розроблення і застосування в Україні національного НД, що регламентує загальні технічні умови до бурштину в сировині, гармонізованого з вимогами практики торгівлі бурштином на світовому ринку, є необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможності українського бурштину.

3. Упровадження національного НД сприятиме забезпеченню регламентованих цим стандартом правил і процедур прав та інтересів держави в особі геологорозвідувальних, видобувних, переробних підприємств, експертних організацій, Державного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння України, зацікавлених органів влади, а також прав та інтересів виробників, надрокористувачів й інших суб'єктів бурштинової галузі.

Використані джерела

1. Беліченко О.П., Євдокимов Д.М., Ладжун Ю.І., Татарінцева К.В., Гаєвський Ю.Д., Фуголь Л.Д. Розроблення проекту національного стандарту «Бурштин у сировині. Загальні технічні умови». *Коштовне та декоративне каміння*. 2017. №4 (90). С. 22–25.
2. ДСТУ 1.5:2015 Національна стандартизація. Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів. [Чинний від 2017–02–01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016, 61 с.
3. ДСТУ 1.2:2015 Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації. [Чинний від 2015-08-19]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2015, 30 с.
4. Державний гемологічний центр України. URL: www.gems.org.ua.
5. ДП «УкрНДНЦ». URL: <http://uas.org.ua/ua>.

References

1. Belichenko O., Evdokimov D., Lajun Yu., Tatarintseva K., Gaevsky Yu., Fugol L. Project development of national standart «Raw amber. General technical conditions». *Precious and decorative stones*. 2017. №4 (90). P. 22–25.
2. DSTU 1.5: 2015 National Standardization. Rules for the development, presentation and execution of national regulations. [Valid from 2017–02–01]. Official edition Kyiv: SE «UkrNDNC», 2016, 61 p.
3. DSTU 1.2: 2015 National Standardization. Rules for carrying out works on national standardization. [Valid from 2015-08-19]. Official edition Kyiv: SE «UkrNDNC», 2015, 30 p.
4. State Gemmological Centre of Ukraine. URL: www.gems.org.ua.
5. DP «UkrNDNC». URL: <http://uas.org.ua/ua>.

УДК 549.091+549.086

Е.П. Беличенко¹, кандидат геологических наук, руководитель отдела экспертизы драгоценного камня, эксперт International Amber Association
E-mail: bel@gems.org.ua, lbgems@gmail.com

Д.М. Евдокимов², главный метролог
E-mail: dmitriy@evdokimov.kiev.ua

Ю.И. Ладжун, кандидат геологических наук, главный специалист отдела экспертизы драгоценного камня
E-mail: ladg1978@gmail.com

Е.В. Татаринцева¹, кандидат геологических наук, главный специалист отдела экспертизы драгоценного камня
E-mail: tatarintseva.k@gmail.com

Ю.Д. Гаевский¹, главный специалист отдела экспертизы драгоценного камня
E-mail: gud@gems.org.ua

Л.Д. Фуголь¹, ведущий специалист отдела экспертизы драгоценного камня
E-mail: fugol@gems.org.ua

¹Государственный геммологический центр Украины
ул. Дегтяревская, 38–44, г. Киев, 04119, Украина

²ООО «Геопроф», ул. Е. Сверстюка, 21, офис 502
Киев, 02660, Украина

Разработка окончательной редакции проекта национального НД DSTU XXXX:201X
«Янтарь в сырье. Общие технические условия»

Разработана окончательная редакция проекта национального НД DSTU XXXX:201X «Янтарь в сырье. Общие технические условия». Стандарт распространяется на янтарь в сырье (сукцинит) и не распространяется на другие виды ископаемых смол и янтарь в обработанном виде. Стандарт устанавливает термины и определения обозначенных ими понятий, основные принципы классификации янтаря в сырье и основные требования к его хранению, транспортировке, маркировке, упаковке, контролю и приемке.

Ключевые слова: янтарь, янтарь в сырье, сукцинит, технические условия, классификация, хранение, транспортировка.

УДК 549.091+549.086

O. Belichenko¹, PhD (Geol.), Head of the Department of Examination of Precious Stones, expert of the International Amber Association
E-mail: bel@gems.org.ua, lbgems@gmail.com

D. Evdokimov, chief metrologist
E-mail: dmitriy@evdokimov.kiev.ua

Yu. Ladjun¹, Ph.D (Geol.), chief specialist of the Department of Examination of Precious Stones
E-mail: ladg1978@gmail.com

K. Tatarintseva¹, PhD, chief specialist of the Department of Examination of Precious Stones
Email: tatarintseva.k@gmail.com

Yu. Gayevsky¹, chief specialist of the Department of Examination of Precious Stones
E-mail: gud@gems.org.ua

L. Fugol¹, senior specialist of the Department of Examination of Precious Stones
E-mail: fugol@gems.org.ua

¹State Gemmological Centre of Ukraine
38–44 Deghtyarivska Str., Kyiv, 04119, Ukraine

²LLC "Geoproff", E. Sverstyuka str. 21, office 50502
Kyiv, 02660, Ukraine

Development of the final version
of national ND DSTU XXXX project: 201X
«Raw amber. General specifications»

The final version of the national ND DSTU XXXX project: 201X «Raw amber. General specifications» The standard covers amber in raw materials (succinite) but does not extend to other types of fossil resins and processed amber. The standard establishes the terms and definitions of the concepts indicated by them, the basic principles for the classification of amber in raw materials and the basic requirements for its storage, transportation, labeling, packaging, control and acceptance.

Key words: amber, raw amber, succinite, technical conditions, classification, storage, transportation.